

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**з виконання та оформлення випускних робіт слухачів
освітньої програми курсу підвищення кваліфікації за спеціалізацією**

«ПСИХОТЕРАПІЯ»

Спеціальність: 225 Медична психологія

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Київ 2025

*Рекомендовано кафедрою психології
Зігмунд Фройд Університету Україна
Протокол № 5 від 22.01.2025*

Рецензенти:

А. Г. Бондарчук — кандидат медичних наук, доцент кафедри психології Зігмунд Фройд Університету Україна

І. Р. Ромаш — кандидат медичних наук, доцент кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Івано-Франківського національного медичного університету

Відповідальна за випуск:

М.С. Великодна, кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології Зігмунд Фройд Університету Україна

Уклали:

М.С. Великодна, кандидатка психологічних наук, доцентка, доцентка кафедри психології Зігмунд Фройд Університету Україна

Г.П. Лазос, кандидатка психологічних наук, доцентка, декан факультету психології Зігмунд Фройд Університету Україна

І.С. Клименко, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології Зігмунд Фройд Університету Україна

Методичні рекомендації з виконання та оформлення випускних робіт слухачів освітньої програми курсу підвищення кваліфікації за спеціалізацією «Психотерапія» / уклад. М.С. Великодна, Г.П. Лазос, І.С. Клименко. — ЗФУУ, Київ, 2025 — 8 с.

УДК 159.9 (079.1)

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Підсумкова атестація слухачів освітньої програми курсу підвищення кваліфікації за спеціалізацією «Психотерапія» здійснюється у формі написання та публічного захисту випускної роботи за участі викладачів програми та одногрупників.

Допуск слухача або слухачки до захисту відбувається за наявності випускної роботи, оформленої за вимогами, визначеними цими рекомендаціями. Електронна версія випускної роботи надсилається до навчально-методичного відділу Зігмунд Фройд Університету Україна за тиждень до її захисту. Електронні копії усіх випускних робіт розміщуються на репозиторії Зігмунд Фройд Університету Україна.

Мета випускної роботи — продемонструвати засвоєння слухачем чи слухачкою отриманих теоретичних та практичних знань у сфері психотерапії, інтегровані у власній професійній діяльності, зокрема під час застосування доказових психотерапевтичних підходів та методів, формулюванні та оформленні веденого клінічного випадку.

У ході підготовки випускної роботи слухачам пропонується дотримуватись такого **плану**:

1. Опрацювати всі надані лекційні та практичні матеріали, запропоновані в межах курсу підвищення кваліфікації «Психотерапія».
2. Обрати 1 психотерапевтичний випадок із власної практики, який може стати гарною ілюстрацією роботи Вашого психотерапевтичного методу з певною проблематикою чи симптоматикою. Обов'язковим є попереднє узгодження з цим клієнтом чи пацієнтом, що випадок буде описано та оприлюднено зі змінами для збереження конфіденційності.
3. Описати проведену Вами психотерапевтичну роботу цим випадком за такою схемою:
 - **Назва.** В назві зазначте метод, який було вжито, та проблематику / симптоматику / розлад, із яким Ви працювали. Наприклад, «Особливості застосування когнітивно-поведінкової терапії при коморбідному пост-травматичному стресовому та обсесивно-компульсивному розладі: аналіз

випадку», «Використання EMDR при гострій втраті: клінічна ілюстрація» або «Особливості роботи з фобією у молодшому шкільному віці засобами психоаналітичної психотерапії: клінічний випадок» тощо.

- **Вступ.** Перший абзац — посилаючись на наявні наукові та статистичні джерела, опишіть поширеність цієї проблематики / симптоматики / розладу в популяції — у світі чи в Україні. Другий абзац — посилаючись на наявні наукові джерела (статті з даними про рандомізовані контрольовані випробування, мета-аналізи та систематичні огляди або інші дослідження ефективності), опишіть наявні свідчення про ефективність застосування обраного психотерапевтичного методу із цією чи подібною / суміжною проблематикою, симптоматикою. Якщо таких даних немає — так і зазначте, що метод є доведено дієвим при таких і таких розладах, але бракує свідчень про його дієвість з випадками на кшталт того, який Ви описуєте. Для роботи над цим розділом скористайтесь науковим пошуковиком «Google Академія» (<https://scholar.google.com/>), який допоможе Вам відшукати потрібні матеріали.
- **Мета.** Зазначте, що мета Вашої роботи — проілюструвати особливості / можливості або обмеження у використанні обраного Вами методу з певною проблематикою / симптоматикою / розладом, якому присвячено Ваш психотерапевтичний випадок.
- **Метод.** У першому абзаці дайте загальний опис методу, про який йтиме мова. Посилаючись на наукові джерела, опишіть, як виглядає робота в цьому методі в цілому та якій теоретичній ідеї він ґрунтується. Розкажіть, що знаходиться у фокусі уваги цього методу при роботі саме з такою проблематикою, над якою Ви працювали. Якщо цей метод має певний протокол, дайте його опис в загальних рисах із посиланням на нього в літературі. У другому абзаці розкажіть більше про те, як було організовано використання цього методу у випадку, про який буде йти мова далі (наживо чи онлайн, яка частота сеансів і їхня загальна кількість, інші особливості застосування методу, які дозволяють читачам уявити загальні налаштування цієї роботи).

- **Клінічний випадок / клінічна ілюстрація.** Цей розділ можна структурувати так, як більш зручно чи звично для Вас. Наприклад, Ви можете написати його так, як зазвичай готуєте опис випадку для проходження супервізії. В цілому важливо, щоб були зазначені мінімальні необхідні деталі анамнезу та скарг цього пацієнта (зі змінами для збереження конфіденційності), особливості та запит звернення, інша інформація, яку Ви отримали (наприклад, під час інтерв'ю чи завдяки психодіагностичним інструментам). Далі опишіть хід Вашої психотерапевтичної взаємодії таким чином, щоб передати специфіку роботи (наприклад, конкретних втручань) з такою симптоматикою.
- **Обговорення.** Після опису випадку важливо надати певну його рефлексію, аналіз, теоретичний коментар щодо того, як описані Вами процеси проливають світло на здійснений психотерапевтичний вплив або особливості пацієнтів із подібною симптоматикою, проблематикою, скаргами. Зосередьте свою увагу на тому, як цей випадок ілюструє типові і відомі процеси чи переваги або недоліки обраного методу, а які аспекти зіштовхнули Вас із зоною нового чи невідомого. Окресліть свої ідеї щодо подальшої роботи з цим випадком або ж те, які уроки із ведення цього випадку Ви могли б використати у своїй роботі з іншими пацієнтами. В цьому розділі важливо використовувати усталені для певного психотерапевтичного підходу поняття із посиланням на їхніх авторів. Наприклад: «Описаний процес посилення супротиву пацієнтки на п'ятому сеансі психоаналітичної психотерапії можна прокоментувати в термінах негативної терапевтичної реакції, яку свого часу сформулював З. Фройд (1905) та розвинув у сучасному світлі О. Кернберг (2011). Негативна терапевтична реакція зазвичай виникає при.... У наведеному у цій роботі випадку негативна терапевтична реакція, за моїм припущенням, може бути пов'язана з... ».
- **Список використаної літератури.** Формується лише з тих джерел, на які автор чи авторка посилася в тексті випускної роботи.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Випускна робота має бути виконана та оформлена з дотриманням наведених нижче вимог. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт, через 1,5 інтервали.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – 25 мм, правим – 10 мм, верхнім – 20 мм, нижнім – 20 мм. Номер сторінки – зверху, з правого боку.

Обсяг роботи – 10-15 сторінок.

Випускна робота починається з **титульного аркуша** (*див. додаток І*), який включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки на ній не проставляють.

Заголовки підрозділів вирівнюються по ширині тексту, крапка в кінці не ставиться.

При оформленні таблиці її тематичний заголовок розміщується над таблицею. Слово «Таблиця __ (номер)» пишеться з вирівнюванням по правому краю, назва таблиці і сама таблиця – по центру.

Найменування графічного матеріалу (рисунок, схеми, діаграми) починають словами «Рис. __ (номер)» і розміщують під ілюстрацією. Слова «Рис. __ (номер)» вирівнюються по лівому краю.

Цитування та посилання на джерело у тексті має здійснюватися у стилі АРА, наприклад (Masten, 2020); якщо вказано сторінку джерела, вона вводиться через двокрапку, наприклад (Masten, 2020: 125).

До списку використаної літератури слід включати тільки ті джерела, на які є посилання у тексті. Джерела слід розмішувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно подавати згідно з вимогами оформлення списку використаних джерел за міжнародним стандартом АРА, (з вимогами щодо цього стандарту можна ознайомитись, наприклад: https://ukrlogos.in.ua/documents/ara_style_ua.pdf). Просимо врахувати, що чинне українське законодавство забороняє посилатися на статті російською мовою та/або опубліковані в росії чи

білорусі. В разі необхідності зробити посилання на твір, перекладений російською, просимо посилатися на джерело мовою оригіналу (напр., англійською, французькою, німецькою тощо).

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему: _____
(назва - можна за назвою основного розділ або назвою проведеного дослідження)

слухача програми з підвищення
кваліфікації
«ПСИХОТЕРАПІЯ»
Спеціальність 225 «Медична психологія»

(прізвище, ім'я, по батькові слухача)

Роботу допущено до публічного захисту:

Керівниця програми _____ канд. психол. наук Лазос Г.

Ректорка _____ докторка філософії Писаренко Т.